

De la fauna política

La caseta i l'hortet

D'entre els inadaptats a la República, cal distingir no sols als monàrquics, puix que aquests no poden enganyar a ningú, ni als extremitistes de dreta ni d'esquerra, als quals la República no els pot satisfer; sinó a alguns, pocs, sortosament, que es diuen republicans, que s'ho deien, àdhuc, ja abans del 14 d'abril històric.

Són, aquests darrers, dels inadaptats al nou règim, els que fan més mal a aquest, per l'exemple a l'inrevés que donen, amb llurs crítiques i conducta adversa a la República. Aquest és el cas Lerroux, amb totes les consideracions que es vulgui, i els aclariments necessaris. Perquè Lerroux i els seus s'han enfrontat amb el que té realment de renovador el nou règim, volguent mitigar llur esperit laic i socialitzant, propugnant, en una paraula, per una República estil dinovè segle, molt democràtica i molt liberal, però al marge de les inquietuds de l'hora, dels anhels de renovació i de justícia social dels nostres temps.

D'aquest tipus de republicans n'abunden més del que podem creure. Podríem dir que ho són tots els qui coneixem amb la denominació de republicans històrics, salvant excepcions honrosíssimes de vells republicans que amb tot i ésser vells d'anys, són prou joves d'esperit per adaptar-se a l'època contemporània. La regla general, però, entre els anomenats republicans històrics, és la de la inadaptació al nou règim. Només cal veure el trist paper que fan al Parlament de la República, per anquilosament polític, alguns vells federals, i, al costat d'ells, tot el grup lerrouxista, la coincidència dels quals amb la dreta de la Cambra és prou reiterada per a creure-la àdhuc sospitosa de complicitat, cosa que no creiem, però, conegut el grau d'infelicitat i d'anacronisme polític dels interessats. Són gent que s'hauran fet de la República una idea que no els ha reeixit; vivien estancats, doctrinalment, en les idees i els principis polítics del segle passat; la seva República era la del 73, sense socialistes, ni esperit socialitzant, amb llibertat d'ensenyament, àd-

huc, per les Congregacions religioses.

No concebien ells una República com la que està en marxa; una República que d'un salt posés la nostra legislació política, social, civil i religiosa a l'altura dels temps moderns. Concebien, a més, la República, alguns d'aquests esperits paradisiacs, com un dolç remans, com una forma patriarcal de convivència social; no com un instrument de lluita i de treball, com una forma de gestació social renovadora, vers una societat millor. Es creien que la implantació de la República era quelcom purament formulari i extern, i s'han trobat amb una Revolució que fa el seu camí. Puix que la República, per si sola, sense un contingut, sense el contingut revolucionari que impliquen els afanys de renovació actuals, res o ben poca cosa representaria per la nostra generació i menys per les noves promocions socials i humanes del nostre país. Seria una República per En Lerroux i els lerrouxistes d'ara; una República que permetria la convivència amb els monàrquics, i amb la gent de dreta, amb plutòcrates, capellans i militars; una República amb la qual el poble res no tindria a veure si no fos el desig d'enderrocar-la per a desfer la seva falàcia, l'engany que suposaria per al propi poble.

Sortosament, però, a la nova República li han sortit valedors nous, republicans inèdits, sense història, com Azaña, homes identificats amb l'esperit de l'època, sense resabís doctrinals ni espirituals revellits. Aquests són els que donen el to a la nova República; tot l'element jove esquerrà de les Constituents de la República, acompanyats d'alguns vells venerables, tan joves com ells, però, d'esperit, d'ànima, com Castrovido, per citar-ne un dels més vells, però el més jove i el més il·lustre de tots ells. Són, els alludits homes nous, els que formen la peana més ferma de les noves institucions republicanes; els animadors de l'Estatut i de totes les solucions autonòmiques de l'Espanya Nova; els que han infiltrat a la República l'alenada de joventut i de vigoria que la carac-

La premsa reaccionària del nostre país—i com més reaccionària més—es diverteix moltíssim teixint incongruències facecioses entorn d'aquesta, segons ells, prometença de Macià a les masses. No passa dia, ni s'imprimeix setmanari ultramontà, que no aparegui la corresponent fibladeta. Es veu que els nostres humoristes de sagristia es fan gràcia ells mateixos.

Encara que se'n riguin i facin tabola forçada, s'endevina d'una hora lluny que allò que els cou és, per damunt de tot, la predilecció palesada pels estaments obrers de la nostra terra a la política esquerrana. Hi ha molts cervells que no saben concebre que els homes i les col·lectivitats es moguin per cap més imperatiu que l'estrictament material. Sense adonar-se'n, ells adjudiquen al treballador manual la categoria de bèstia de càrrega. I tots sabem que les bèsties es mouen per l'incitament de la palla o per l'amenaça del fuet.

Els, els que avui ens fan llangotes i ens freguen pels nassos el tòpic de la caseta i l'hortet, sempre han cregut que els pàries calia tractar-los a vergassades; treure'n el suc i no deixar-los engreixar massa, tota vegada que no són bons per a ésser menjats, com ho eren els peixos del brollador del senyor Esteve. Els assalariats, els desposseïts, són bons, a tot estirar, perquè hom els xucli còmodament la sang. Aquestes teories presideixen fa molts anys les concepcions econòmiques de gran part dels nostres detractors, els quals no saben avenir-se a que els hàgim pres el mànec de la paella i ens disposem a cuinar una societat millor que la d'ells; en la qual Catalunya, amb tots els seus emporis de bellesa o de producció, sigui patrimoni de tots, alts i baixos, grans i petits. Que no hi hagi escoles per als uns i no per als altres; que només de-
teritza. Sense aquests homes nous, la República no seria el que és, ni tindria el necessari recolzament, ni el poble li prestaria el suport que li presta, amb el seu clar instint i mai prou alabat seny natural, que féu possible l'abortament de la militarada del 10 d'agost.

terminats sectors gaudeixin la vida mentre els altres piquin de peus per a fer-se passar el fred.

Justícia, equitat! A cadascú allò que de dret—dret moral—li pertorqui. Res de pàries "in aeternum" ni de serfs a perpetuitat. La llei, la cultura, el gaudi, el pa per a tots, com el sol i l'aire. Abolició del privilegi. Entronització dels mereixements. Aquesta i no cap altra és "la caseta i l'hortet" que la multitud obrera espera de Francesc Macià i de l'Esquerra Republicana.

La caseta i l'hortet hauria estat, en els anys de guerra i la postguerra, un palliatiu per a les justes apetències de la massa treballadora que no podia menjar, mentre els fabricantassos egoistes es submergien, a cegues, en una opulència de "parvenus", sense escoltar els planys d'aquells que els la guanyaren. Era aleshores que amb una casa i un hortet haurien pogut deturar la guerra civil. Ara ja és tard. La vostra estultícia ha esperonat forces adormides. I aquestes forces, avui, són a l'Esquerra i a totes les esquerres de debò, no pas per l'hortet i la caseta, sinó per fam i set de Justícia Social.

J. M. FRANCÈS

El Parlament de Catalunya

LECTURA DE L'ESTATUT ORGANIC DE CATALUNYA

Comença la sessió a les cinc i trenta-cinc, presidint el senyor Companys.

Al banc roig els senyors Lluhí, Comes, Tarradellas, Pi i Sunyer i Xirau.

Des d'una de les tribunes concorren a la sessió el diputat a Corts per Galícia senyor Trifón Gómez i l'historiador català senyor Rubió.

Després d'aprovar l'acta de la sessió anterior, el Sr. Lluhí dona lectura al projecte d'Estatut Orgànic de Catalunya, tal com l'ha redactat el Govern de la Generalitat que ha modificat el que presentà la Comissió jurídica assessora.

El dictàmen del Govern consta de 80 articles en lloc dels 110 de què constava el primer projecte.

Noticiari

La Constitució de Catalunya

S'ha donat a la publicitat l'avant projecte de Constitució de Catalunya, el qual fou ahir presentat al Parlament Català.

FOMENT comença a publicar-lo en el present nombre.

*** En ple dia i en el lloc més concorregut de la ciutat, a València dos pistolers deturaren un automòbil i prengueren la cartera i l'abric del seu ocupant.

El fet ocorregué al carrer de Jordi Joan, prop del mercat de Colom.

Sánchez Romate Hnos. J. B. R. E. Z.

CASA A LONDRES

75 tipus de vins

10 tipus de conyac

Marca exigida pels bons bevadors d'arreu del món. La preferida al buffet de la Cambra dels Lords Anglesos.

Paladejant el conyac N. P. U. (1850) hom reconeix que no admet comparacions.

*** El cap de Telègrafs d'aquesta ciutat, senyor Hernández, ha estat ascendit a l'alt càrrec d'Inspector de la Direcció General de Comunicacions a Madrid.

Trobem molt justa la designació del senyor Hernández, per tractar-se d'un funcionari laboriós i demòcrata, el qual durant la seva estada a la nostra ciutat es desvetllà per servir al públic.

En felicitar-lo pel seu ascens, esperem del cap del Centre de Tarragona que sabrà delegar la quefatura d'aquesta Estació en un funcionari de reconegut republicanisme, bon demòcrata i de la major competència, amb el fi que la nostra ciutat no trobi a mancar el senyor Hernández.

Falten agents

per a Companyia d'Assegurances sobre enfermetats, clínica, defunció, etc., etc. Serietat i bona presentació.

Adreçar-vos, de 7 a 8 del vespre, al carrer Sta. Paula, 5 bis, 1.^a

*** Serveis prestats per la Comissió d'Assistència Social durant el mes de desembre últim:

Visites domiciliàries, 423; Dispensari Municipal, 144; reconeixements escolars, 26; a l'Hospital Municipal: intervencions quirúrgiques, 14; oftalmologia, 80; otorinolaringologia, 61; radiologia, 176. Total, 924.

SALO KURSAAL - Tel. 157 R

EXTRAORDINARI PROGRAMA PER AVUI DIVENDRES TARDÀ I NIT

Estrena de la comèdia interpretada per Bebé Daniels i Warren William:

LA AMANTE INDOMITA

—Estrena d'uns esplèndids dibuixos animadors i sonors. M.....

—Estrena de la primera gran producció nacional parlada i cantada en castellà:

CARCELERAS

Revelació dels artistes Raquel Rodrigo, José Lluís Lloset, Pedro S. Terol i altres.

—Finalitzant l'espectacle amb un assumpte curt, el més xistós de la temporada

El abogado tartamudo

PROGRAMA PER A DEMA DISSABTE NIT

Estrena de l'emocionant assumpte de l'Oest:

HUMO DE POLVORA

Creació de Mary Brian i Richard Arlen.

—Presentació dels dibuixos cantats en espanyol: **Si no tenemos bananas**

—Estrena de la gran producció, dialogada en espanyol:

¿Qué vale el dinero?

La més gran creació del conegut astre George Bancroft, molt ben secundat per Juliette Compton, Frances Dee i Robert Ames.

*** A l'oest Guernesey s'ha cremat el paquebot francès "Atlàntide" que feia el servei en la línia Burdeus-Buenos Aires. Un navili alemany acudí ràpidament al seu auxili, embarcant la tripulació, que fou salvada íntegrament.

*** El sopar d'homenatge al Mestre senyor Tomàs Bergadà que organitzat per la Secció d'Art del Centre de Lectura, amb motiu de l'èxit assolit per la seva exposició de pintures a l'oli, tindrà lloc demà dissabte, a dos quarts de deu de la nit, a la nostra primera entitat cultural, promet esdevenir un nou èxit de la Secció organitzadora, si es té en compte el número d'amics que han fet llur inscripció al dit acte.

Pels que vulguin assistir-hi els fem present que la inscripció quedarà tancada avui, a les deu de la nit.

El doctor Tricáz

Hà reprès novament la seva visita de Medicina i Electroteràpia Raval alt de Jesús, 11 i 13.—De 12 a 1 i de 3 a 5.

*** Aquesta tarda, la companyia catalana de Pepeta Fornés, que actua al Teatre Bartrina, posarà en escena la popular obra "Els Pastorets o l'adveniment de l'Infant Jesús", amb nous cuplets d'En Rovelló, i a la nit, la comèdia en tres actes "Don Gonzalo o l'orgull del geu".

Tintoreria "La Ràpida"

No ho dubti: la casa que li convé és "La Ràpida", puix és l'única que fa el vertader rentat a sec i li pot entregar tota mena de prenda en poques hores.

C. Jesús, 19. - Telèfon 486-X

*** A Sevilla a conseqüència de les discrepàncies que sostenen sindicalistes i comunistes es produí un gran tiroteig entre ambdós bàndols, al barri Triana, causant la consegüent alarma al veïnat i resultant diversos ferits.

*** Un sabater de Praga ha inventat un procediment en virtut del qual es podran fer soles de fusta amb la mateixa flexibilitat que les de cuir. L'inventor assegura que les sabates així fabricades seran d'extraordinària duració i confia en què després d'alguns perfeccionaments del seu invent es podran fabricar les més boniques sabates de fusta.

Joan Piñol i Agulló

ADVOCAT

Ha traslladat el seu despatx al carrer de Llöverà, 12, pral.

*** Tota la població d'Ortolidja, un poble d'Anatòlia, ha pres amb ocasió d'any nou una heroica resolució. Joves i vells deixaran de fumar en absolut, i la població femenina serà l'encarregada de què els homes compleixin el seu vot.

El diner que abans gastaven en tabac serà invertit ara en una Cooperativa de tipus modern, de la qual se'n surtirà tot el poble.

SALAREUS

EQUIPS SONORS DE PRIMER ORDRE

Programa per avui tarda i nit, demà nit i diumenge tarda i nit

La pel·lícula conceptuada pel mateix Josep Mojica com la millor de les seves

Tota cantada i parlada en espanyol.

Esposas de Médicos

per Joan Bennet i Warner Baxter.

Noticiario Fox, sonoro i Dibuijos animats

*** S'interessa la presentació dels pares del jove Ramon Ferré, d'ofici fuster, que va residir fa uns dos mesos a Barcelona (Gràcia), per tal d'assabentar-los d'un assumpte que els afecta personalment.

Xalet en venda

Situat dintre la ciutat. Molt confortable. Planta baixa i pis. Dotat d'electricitat, gas, sistema, pen amb motor, horta-jardí i luxós rafal per a l'estiu.

Informarà Lluís Clivillés Homs, Raval baix Jesús, 23, 2on.

*** Una comissió de regidors, presidida per l'alcalde, visità ahir al senyor governador civil.

Demà es traslladarà el governador a la nostra ciutat per a correspondre a la visita.

SALAS
= OPTIC =
ANTIGA
"CRUZ ROJA"
MONTEROLS, 3

*** Al Teatre Fortuny avui, tarda i nit, tindrà lloc la projecció d'un interessant programa de cinema sonor, en el qual, ultra la Revista gràfica i els dibuixos animats, hi figuren els films "La Florida Conquistadora" i "Monsieur, Madame y Bibi".

Sucre de Maduixes

PURGANT IDEAL

*** Els propietaris d'Alburquerque facilitaran als camperols 6.000 fanegues de terra per a que la conreïn. Aquesta nova ha produït extraordinària alegria entre els treballadors del camp.

*** Al Saló Kursaal avui seguirà projectant-se la celebrada pel·lícula "Carceleras", que tant d'èxit ha assolit.

Per a demà, dissabte, s'anuncia l'estrena de "Qué vale el dinero?" i "Humo de pólvora", dos films interessantíssims, ultra els celebrats dibuixos "Si no tenem les bananes".

JA ESTEU SUBSCRITS A "L'OPINIO", DIARI D'ESQUERRA?

7'50 pessetes trimestre.

*** Ahir a la vetlla, com estava reiteradament anunciat, tingué lloc la cavalcada organitzada per Joventut Caritativa, amb motiu de la diada i com a inici de la festa anual del repartiment de joguines als nens pobres.

REIS

Llibres per a infants
Rondalles populars

Llibreria Nacional i Estrangera

Raval-Santa Anna, 28, REUS - Telèfon 419 R.

*** Ans d'ahir es reuní a Madrid la Junta Central del Cens i acordà accedir a la proposta formulada pel Govern, segons la qual el nou cens electoral quedarà enllestit per tal de poder celebrar eleccions el 23 d'abril.

Enric Darnell Martí

ADVOCAT

consulta de 10 a 1 i de 4 a 6.
Carrer Sant Joan, 32 (bis), 1er. 1.
Telèfon 339

*** El governador de Lleida ha imposat una multa de cent pessetes al diari "El País", per haver publicat, amb finalitat de broma periodística, el dia d'Innocents, la nova que un avió francès s'havia establert i encès, perdent-hi la vida els seus imaginaris ocupants.

Xofer mecànic

S'ofereix per a cotxe particular. Bones referències.

Raó en aquesta impremta.

*** El dia 26 d'octubre passat es creuà una posta de cinc-centes pessetes entre dos republicans, l'un radical i l'altre de filiació no determinada, ambdós veïns de Zamora.

El primer sostenia que Lerroix estaria al poder abans d'acabar l'any.

Transcorregut el termini, el depositari del diner de la posta ha lliurat la dita quantitat al republicà sense filiació, el qual ha promès invitar a un àpat tots els testimonis del pacte.

Es veu que els radicals porten la de perdre.

*** Del 9 al 13 de gener se celebrarà a Madrid un Congrés Municipal de Circulació, al qual assistiran representants de diversos Municipis espanyols.

TEATRE FORTUNY

Avui, divendres Tarda i nit.

EXTRAORDINARI PROGRAMA DE CINE SONOR

Revista Paramount

Gràfics d'actualitat

Félix, boxeador

Dibuixos animats

La preciosa comèdia

La Horda Conquistadora

TEATRE BARTRINA

COMPANIA CATALANA DE
PEPETA FORNES

Avui, divendres Tarda, a les 5.

Exit del grandios espectacle en cinc actes i 18 quadros, de Josep M.ª Folch i Torres, música del mestre Gaietà Escarrà

ELS PASTORETS

O L'ADHERIMENT DE L'INFANT JESÚS

Nous cuplets d'En Rovelló.

Els Reis Màgics repartiran caramels entre els nens i nenes.

Nit, a les 10.

Reposició de la comèdia en tres actes

DON GONZALO

O L'ORGULL DEL GEC

*** El senyor Prieto ha negat que aspiri a ésser alcalde de Madrid.

*** Han estat processats pel jutge d'Instrucció de Tarragona el senyor Mor Cabré i el director del "Diari de Tarragona", en el sumari instruït per querrela per injúria i calúnnia formulada pels senyors components de la Junta d'Obres del Pantà de Riudecanyes.

Radioients

Voleu tenir el vostre aparell en condicions, evitar avaries, sorolls i paràsits? ESTUDI RADIO, servit per personal de Telègrafs, vos ho remeiarà.

Carrer de Rosich, 5 — REUS

*** A la Sala Reus hi apareix novament el gran cantant, de parla castellana, Josep Mojica, en el seu darrer film "El Caballero de la noche", en el qual interpreta el paper de Dick Turpin.

Completaran el programa altres interessants pel·lícules.

Josep Balsells Samora

METGE-CIRURGIÀ

FORTUNY (Monterols), 25, 1er. 2.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5

*** Poques vegades s'havia vist l'expectació que regna entre els socis de Foment per tal de presenciar la representació de l'obra que està anunciada per al vinent diumenge, dia 8, a les 10 i quart de la nit, titulada "Els Germans Ferrerons", de la qual n'és autor el nostre bon amic i Comissari de la Generalitat, senyor Pere Cavaller. Curarà de la susdita representació l'Agrupació Artística Teatral de Foment, que amb aquesta obra fa el seu debut com a tal Agrupació. Els bons elements amb què compta la dita Agrupació fan augurar un èxit en el seu comès artístic.

Ultra l'obra del senyor Cavaller es posarà en escena la comèdia "Viatge de Bodes", molt xistosa i apropiada per a divertir una estona.

Com a fi de festa hi haurà un ball reunió.

En resum: una vetllada in-

superable, a la qual cal que hi concorrin tots els socis que vulguin passar una bona nit.

MERCERIA

SALES

Carrer Major

*** La Comissió Jurídica Assessora ha terminat el projecte de llei sobre filiació i investigació de la paternitat.

El projecte és molt extens, i el seu estudi ha estat minuciós.

El terrorisme a Barcelona

Trobada d'una bomba en una llanxa a motor

Dimecres, a primera hora del matí, quan el mecànic Joan Fort Coromines es disposava a procedir a l'arranjament de les avaries d'una llanxa motor-grua, de la casa Ripoll, amarrada al moll de Balears, en treure la lona que cobria l'embarcació es donà compte que al costat del motor havia estat col·locada una bomba.

Avisada la policia, els agents de servei a la Delegació del Port es personaren al lloc de la troballa i poderen comprovar que l'artefacte era una bomba construïda amb un pot de llet condensada, en el qual hi havia una metxa amb mostres d'haver estat encesa. En un dels costats de l'embarcació fou trobat un tub de vidre el qual contenia sofre i un líquid, la composició del qual s'ignora.

Sembla que l'artefacte fou col·locat a la llanxa durant la nit i que la metxa es degué apagar en establir contacte amb la lona, humida.

La bomba fou traslladada, amb el carro blindat, al Camp de la Bota.

La policia féu les gestions necessàries per tal de descobrir els autors, però fins ara no ha estat practicada cap detenció relacionada amb la troballa de l'artefacte de referència.

Grup Feminal de Foment N. R.

Diumenge, 8 gener 1933

A les 11'30 del matí

CONFERÈNCIA PÚBLICA

a càrrec del Diputat a la Generalitat

En Josep Andreu Abelló

Tema: "La Dona i la Política"

Exposició Tomàs Bergadà

La primera exposició d'En Bergadà al Centre de Lectura ha estat una exposició definitiva en dos sentits: quant als encerts estètics i quant a que el conjunt és una monjoia en el seu periple artístic. Nosaltres no farem pas una apologia de l'obra que l'artista ens presenta, car no la necessita: es fa sola.

De bell antuvi hom pot comprovar com per damunt de tota la producció d'En Bergadà, destaquen les notes ràpides i les teles que duen el títol "Impressió". Són aquestes les obres menys pensades, les que no han estat objecte d'estudi un dia rera l'altre i que per això acusen més rotundament la personalitat artística de l'autor. Les altres podem admirar-les com obres que denoten un profund coneixement de la tècnica del color, però no són les més emotives. Al vertader Bergadà cal, doncs, cercar-lo en aquelles teles gairebé inacabades, puix que l'autor sap prou bé que a l'emoció colorística d'una hora i dia determinats no hi pot ésser mai superposada una altra emoció parella: el nostre dinamisme espiritual en contacte amb el dinamisme cromàtic de la natura, no ens donarà mai dos estats sentimentals idèntics.

La visió d'En Bergadà és de masses, entenent per això l'exclusió intencionada del dibuix i la presentació gairebé exclusiva de l'element cromàtic. Però ultra les masses, per En Bergadà té la màxima importància la llum. Entre els impressionistes que segueixen el solc obert per En Joaquim Mir, l'artista reusenc és dels que es preocupa—si se'ns permet afirmar una preocupació, una intenció en el subjecte—d'aconseguir en els seus quadros la lluminositat de l'hora: el sol de migdia, clar, sincer en els colors, que dona a totes les coses el cromatisme més real; el daurat sol de mitja tarda amb la seva calidesa de tons; la llum tendra de l'hora baixa, que vesteix l'horta i façana de la casa de la tela 42, d'uns tons crus, esblaimats i humits que ens porten a l'instant mateix en què l'artista era impressionat per ella; la claror difusa dels paisatges grisos i de cel baix, etc. Aquesta obsessió de la llum traspua en totes les obres d'En Bergadà. Conscient o inconscientment ell vol donar l'emoció de l'hora. Heus ací reeixida una de les missions de l'artista: trans-

portar el seu estat sentimental a l'esperit del contemplador a través de la producció estètica.

En Bergadà és, ademés, el pintor de les nostres hortes, l'artista del nostre Camp. Estudia amb fruïció la diversitat armònica dels mosaics de plantacions; tracta amb una tendresa, possible sols en la mà de l'artista, les cols humils, els crestalls que rumbegen les verdures fresques i ufanoses, l'aigua de deguerot que taca de clar de cel la terra roja de carn. Això ens recorda la tela 14, on en mig dels geomètrics espais tacats amb tota la gradació de tonalitats que dóna el verd, hi destaquen dos arbres ben reeixits també.

Entre les teles remarcables, subratllarem "L'Almadrava", on hi ha que notar la cruïssa de la llum del sol, paradòxica per delicada i l'encert amb que s'ha assolit amb pocs elements pictòrics, presentarnos el caràcter patèticament inhospitalari del paratge. En el "Safareig" ens trobem davant d'una plasticació integral de la frescor autèntica: en l'aire, en les flors, en l'atmosfera. En "Desolació" és potser junt amb la tela 20, on culmina la perfecció en la factura, en l'encert i en la visió de la naturalesa. En el primer l'autor aconseguix el millor dels seus paisatges grisos. És una nota senzilla, simple, constituint una d'aquelles obres on per l'escassetat d'accidents cada cosa pren una valor singular, adquirint una patètica significació. Les etzavares de la vora del camí s'aixequen fosques i valentes tot retallant-se sota un cel on l'espessor dels núvols ha estat trobada amb una riquesa immensa de grisos. En el segon es destaca la veracitat del dinamisme en el cel i en el blat. El vent esbarria la dòcil cabellera del sembrat i estira el cotó dels núvols dins d'una atmosfera feta amb la concreció de totes les transparències primaverals. I per damunt de tot l'esplendent vibració lluminosa resumida en el títol del quadro: "Llum de Maig".

I res més sinó felicitar al nostre compatrietà per la maduresa en què ha culminat la seva producció artística i demanar-li que no ens deixi com fins ara privats de les seves obres, puix que l'art, necessitat espiritual de tots els pobles, és l'artista qui ha de satisfer-la.

F. i D.

Avantprojecte de Constitució de Catalunya

DECLARACIÓ PRELIMINAR:

El Parlament de Catalunya en nom del Poble Català i en exercici de l'autonomia que li ha estat reconeguda, decreta i sanciona la present

CONSTITUCIÓ

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article primer.—Catalunya ordena en aquesta llei fonamental el seu règim d'autonomia, d'acord amb la Constitució de la República Espanyola i l'Estatut de 15 de setembre de 1932.

Art. segon.—A Catalunya el Poder emana del poble, que l'exerceix per mitjà dels organismes de la seva Generalitat.

Art. tercer.—El territori de la Catalunya autònoma està constituït pel que formaven les extingides províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona el 15 de setembre de 1932.

La capital de Catalunya és Barcelona.

Art. quart.—El català és la llengua pròpia de Catalunya.

L'ús oficial del català i del castellà es farà de conformitat amb el que disposa l'article segon de l'esmentat Estatut.

Art. cinquè.—La bandera de Catalunya és la tradicional, dita de les quatre barres, o sia de quatre faixes vermelles en camper groc.

L'escut serà també el tradicional dels quatre pals vermells en camper d'or.

Art. sisè.—Les lleis i preceptes reglamentaris de caràcter general de Catalunya, obligaran dintre el seu territori als vint dies de llur promulgació, si no disposen el contrari.

S'entendrà feta la promulgació el dia en què acabi la publicació en el diari oficial de la Generalitat.

Art. setè.—Les lleis no tindran efecte retroactiu.

No obstant, podrà donar-se aquest caràcter a determinades lleis sempre que existeixin motius justificats per a fer-ho i concorrin a llur votació les dues terceres parts dels Diputats possessonats de llur càrrec.

Art. vuitè.—Les lleis només podran ésser derogades per altres lleis.

La llei regula els efectes dels usos i consuetuds.

TÍTOL II

DRETS I DEURES DELS CATALANS

Art. novè.—Tindran la condició política de catalans, d'acord amb el que disposa l'article quart de l'Estatut de Catalunya, als efectes del règim autòmic en ell establert:

1.—Els que ho siguin per naturalesa i no hagin adquirit veïnatge administratiu fora de Catalunya.

2.—Els altres espanyols que adquireixin aquest veïnatge a Catalunya.

3.—Els estrangers que hagin adquirit la nacionalitat espanyola segons la Constitució i les lleis de la República, i veïnatge administratiu a Catalunya.

L'esmentada condició de català atribueix el lliure exercici dels drets polítics dimanants de la present Constitució de la República.

Art. 10.—Quant a l'ús i aplicació del Dret civil català a les persones residents a Catalunya i fora d'ella, s'estarà al que disposin les lleis que regulin aquesta matèria.

(Seguirà)

Els minaires i Marcel·lí Domingo

Oviedo, 4.—Segueix agreujant-se el conflicte minaire. Sembla que és cert que també se suspendran els treballs del grup "Baltasara", i es parla d'una vaga general a les mines d'Astúries.

El periòdic socialista "Avance" continua fent campanya perquè no s'ha concedit al problema la gravetat que té.

Hom culpa el senyor Domingo d'haver agreujat el problema.

A propòsit d'aquest conflicte escriu "El Socialista":

"El problema de los carbonos asturianos no puede decirse que esté resuelto, ni siquiera que ofrezca igual gravedad que antes, porque lo cierto es que presenta síntomas más difíciles, lógicamente agrandados por el tiempo que transcurre sin abordarlo. Las soluciones apuntadas por el ministro de Agricultura no se han puesto en práctica. Lo peor es que, a base de ellas, se han fraguado los compromisos consigüentes. Lo peor es que si se retrasa su aplicación es muy probable que ya se convierta en ineficaz."

60 céntimos caja pequeña
Caja grande 2.10 pesetas
Nueva caja UNA peseta

Cuide su garganta a diario — gargarice
usted en seco con las deliciosas Gaba!

una bufanda?...no...!

Unas cuantas Gaba es mucho mejor! El frío es solo un cómplice del microbio. Reduzca éste a la impotencia y podrá usted desafiar el frío sin temor a un resfriado.

Vaya, quítese esa bufanda tan desagradable, pero tome de vez en cuando algunas Gaba. Son deliciosas y como su composición es solo de productos naturales, puede usted tomar tantas como quiera sin peligro para su estómago.

Gaba

MERCAT

AVELLANES I AMETLLES

Avellana negreta a 52 pesetes el sac de 58'400 k.

Avellana comuna a 45 pesetes els 58'400 k.

Avellana gra 1.ª a 82 pessetes el quintà de 41'600 k.

Avellana mollar, a 78 pessetes.

Ametlla gra esperança 1.ª a 34 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra esperança 2.ª a 33 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra moll a 33 duros.

Ametlla gra llarguet tipo sobre 14, a 39 duros quintà de íd. íd.

Ametlla gra llarguet, classe propietari, segons tamany, de 34 a 35 duros quintà de 41'500 k.

Ametlla gra llarguet, tipo mitjà a 33 duros quintà de 41'500 k.

Ametlla gra llarguet, tipo petit a 35 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra comú a 32 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra marcó, tipo 72/74, a 40 duros quintà de 41'600 k.

Ametlla gra marcó, classe propietari, segons tamany, de 36 a 37 duros quintà de 41'600 k.

Pinyons catalans a 515 pessetes els 100 k. s/v. procedència.

Pinyons castellans a 515 pessetes els 100 k. s/v. procedència.

ARROSSOS NOUS

	PTES.
Benloc zero	48'—
" zero superior	49'—
" mig floret	50'—
" flor	51'—
" ideal	52'—
" matizat corrent	51'—
" matizat superior	54'—
" extra	55'—
Bembeta	75'—
Bomba pur	95'—
" extra	110'—
Arroç en brut	35'—
Preu per 100 kg. s/v. origen.	

VINS

Vi blanc camp rals 9'—

" negre camp	"	11 50
" blanc Conca i Urgell	"	7'50
" rosat Conca i Urgell	"	7'50
" negre Conca i Urgell	"	9'—
" negre Priorat sec	"	13'—
" negre Priorat amestelat	"	13'50
" blanc Ribera Ebre	"	9'—
" negre Ribera Ebre	"	12'—
" blanc Mancha	"	11'75
" listela blanca	"	15'—
" negra vella	"	16'—
Moscateu nou València	"	16'—
Most blanc ensofrat	"	12'—
" negre ensofrat	"	13'50
Vi negre nou de Benicurló	"	13'50
Preus per grau i carga de 121'6 litres franc Reus.		
Alcohol Industrial 96/97°		252'—
" Refinat vnic 96/97°		250'—
" Destilat 95/96°		235'—
Preus per hectàlitre fren Reus.		

CEREALES, FARINES

I DESPULLES

		PTES.
Farines de força	100 k.	72'—
" mitja força	"	69'—
Farineta	60 "	21'—
Tercerilla	60 "	14'50
Trits	35 "	8'—
Begó	25 "	7'—
Civada	100 "	35'—
Ordi	"	33'—
Begol	"	40'—
Faves	"	50'—
Favons	"	53'—
Moresc Plata	"	46'—
" País	"	43'—
Guixes	"	60'—
Vesses	"	48'50
Erp	"	43'—
Garrofes	40 "	10'75
" noves	"	8'—
Preu s/v. Reus, amb sac comprés.		

OLIS

Camp 1. ^a , els 15 kg. a ptes. de	27-28
Camp 2. ^a , els 15 kg. a ptes. de	25-26
Urgell, els 15 kg. a ptes. de	31-32
Segarra, els 15 kg. a ptes. de	29-30
Tortosa, els 15 kg. a ptes. de	24-25
Aragó, els 15 kg. a ptes. de	30-31

J. Sentís i Nogués

ADVOCAT

Despatx: Carrer Llovera, 19 entrescl. Telèfon 46 B.

Nou servei de Recader amb Camió de Reus a Barcelona i vice-versa

Arriba a Reus (de Barcelona), a les 7 matí.

Surt de Reus (cap a Barcelona), a les 12.

Transports i repart a domicili, per a totes les poblacions importants de Catalunya.

Agència "Ràpid - Transports"

Carrer Consulat, 17 - Telèfon 20.249 - Barcelona

Encàrrecs a Reus: Carrer Jesús, 20 («La Vanguardia»).

Preus vertaderament econòmics

Aquesta Agència, és la que diàriament transporta la Premsa de Barcelona amb camions.

Pau Borràs i Aragonès

ADVOCAT

Aribau, 89, pral., 1.ª (cantonada Mallorca) Telèfon 74479

BARCELONA

Banc Urquijo Català

AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de venciment corrent el líquid dels quals ens sigui conegut.

OPERACIONS DE BORSA
DESCOMPTA DE CUPONS
DIPOSIT DE VALORS
Banc Urquijo Català

LA BORSA

Cotització de la Borsa de Barcelona a les 4 de la tarda d'ahir

Dades facilitades pel Banc de Reus

MONEDA ESTRANGERA

LONDRES	40'90
PARIS	47'50
NOVA YORK	12'26
ROMA	62'70
BERLIN	2'92-93
BERNA	236'10
BRUXEL·LES	169'80
BUENOS AIRES	3'16

Josep Andreu Abelló

ADVOCAT

dels Collegis de Reus i de Tarragona.

Estudi: Sant Joan, 7, entresol.

Telèfon 63 B.

REUS

ENOFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les **Convalescències**

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

Farmàcia

Cavallé

Raval alt Jesús, 40

Telèfon núm. 9 A.

EXTENS ASSORTIT EN

PERFUMERIA

Avisant per telèfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili.

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÈFON 566

REUS

MAQUINES PER A ESCRIURE

Underwood

Remington

Royal

Smith

Sort

COMPRO

MANUEL PALMADA

Raval alt Jesús, 35.-Telèfon 86

Fustes Abelló

Pi i Margall, 4

REUS

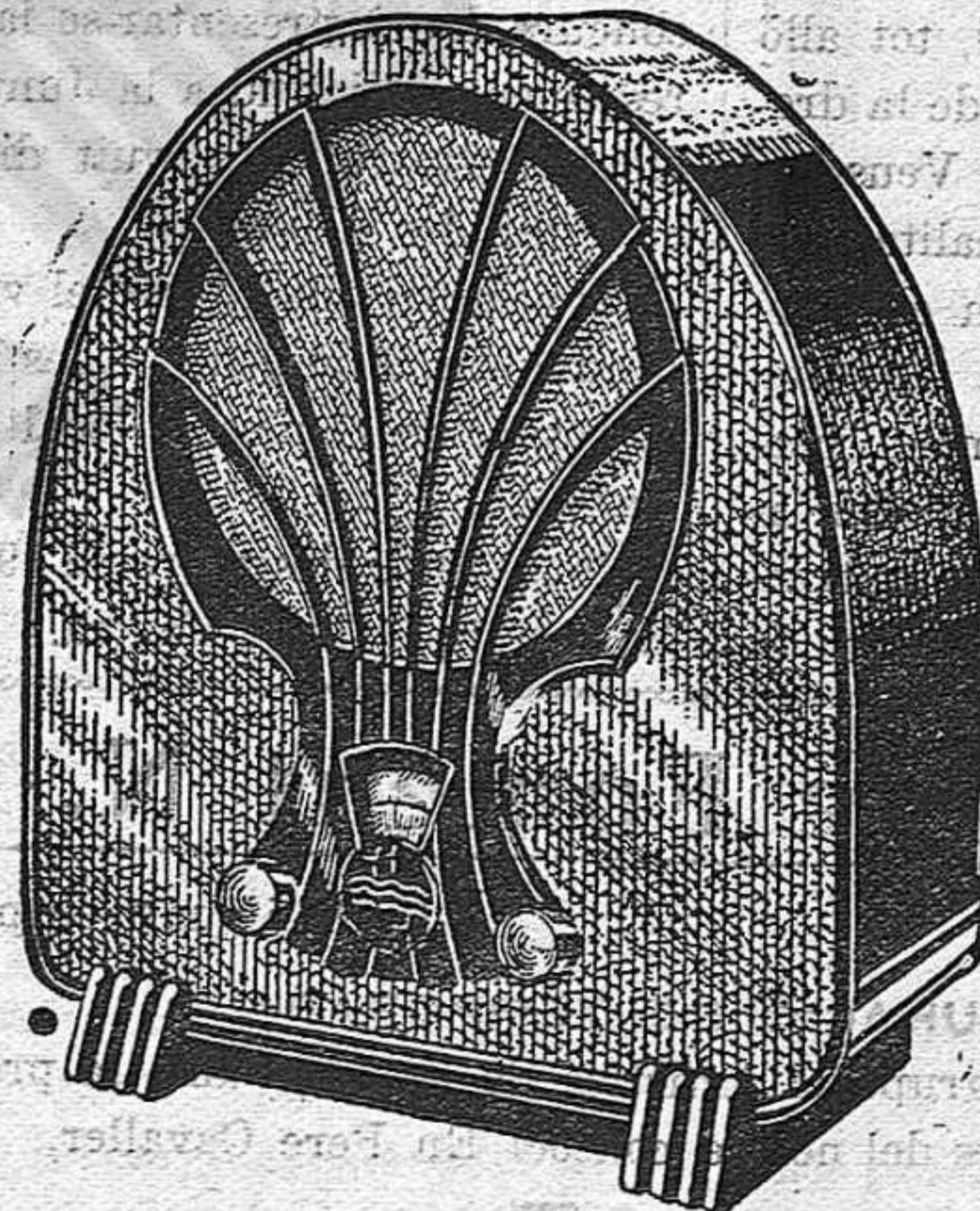
Ja ha arribat!

PHILIPS

Consum

2 1/2 cts.

hora

MODEL 830

Alta veu ferro-dinàmic

5 vàlvules

Nou tipus

Representant oficial:

JOSEP LOZANO

MONTEROLS, 26 - REUS

Per qui treballen?

Les troballes de bombes en gran quantitat, i armes, a Barcelona i altres indrets de la península, fa creure en l'existència d'un vast pla revolucionari, però, ¿de quin caràcter? Heus ací l'incògnita, ço que semblarà molt clar a molts, però que, per a nosaltres, no és tan clar com sembla. Puix que no ens imaginem com de bona fe i emprant-se a fons, com els preparatius demostrèn, hi hagi extremistes d'esquerra, comunistes o llibertaris, que somniïn en aduenyar-se del Poder al nostre país. Adhuc suposant que ho logressin, de moment, és de pensar que no podrien sostenir-s'hi, amb l'hostilitat, solament, de l'estranger. Perquè els alludits elements catastròfics, per poca intel·ligència que tinguin, han de tenir en compte que Espanya no és Rússia; que la nostra situació geogràfica és menys favorable per la implantació d'un assaig social com el rus; que, en tant, el comunisme no triomfi a França, a Alemanya, a Anglaterra, etc., seria insostenible al nostre país que es veuria materialment bloquejat i sense els mitjans propis i de resistència com Rússia que en plena revolució hagué de lluitar i vencer exèrcits invasors com els de Wrangel i Denikin.

Ara bé; ja sabem, però, per la recent experiència de Cardona, de les conquestes del Cardoner i el Llobregat, que hi ha al nostre país, comunistes llibertaris tan il·lusos o ignorants que es creuen poder instaurar ací la seva Arcàdia feliç, social i econòmica igualitària, amb un tancar i obrir d'ulls, com qui canvia senzillament de règim polític com ha ocorregut amb el traspass de la monarquia a la República. Aquests, però, no és possible que siguin legió, ni que hi hagi ningú que seriosament financii la seva descabellada empresa. Doncs, ¿d'on surten els diners que els artefactes i armes trobades fa suposar que existeixen en abundor? De les organitzacions sindicals no creiem que puguin sortir, ni que els obrers, en general, ni els seus dirigents, àdhuc de la C. N. T., amb excepció dels elements més exaltats i irresponsables de la F. A. I., pensin esmerçar cabals en una actuació tant negativa com l'apuntada.

S'ha dit qualque volta que si era Rússia la que finançava aquests

moviments revolucionaris arreu del món; que ara els Soviets tenien la vista fixada a Espanya com terreny abonable per una actuació revolucionària semblant; però, nosaltres, volem dir sincerament que no ho creiem, que no ho podem creure, per les raons apuntades, puix que seria, en definitiva, un moviment estèril i àdhuc contraproduent per la causa dels treballadors. Fora que el moviment tingués una organització més vasta arreu d'Europa, i el seu esclat hagués de tenir forçosament repercussions fora d'aquí, o bé que es prenguéssin Espanya com un element de propaganda de l'acció revolucionària, sacrificant el nostre país a les maniobres soviètiques d'altres països com Xina. En aquest darrer cas, l'únic admissible quant a la intervenció soviètica en els preparatius revolucionaris descoberts, faria doblement odiosa l'acció d'aquests elements catastròfics pel despreci que suposaria per la vida mateixa i la independència del nostre país.

Descartats, però, lògicament, tots aquests supòsits més o menys aventurats, ¿què resta per a les conjectures possibles a l'entorn dels preparatius revolucionaris de què fem esment? No resta més que la contrarevolució; que la monarquia i els monàrquics; que Fonteneblau i els jesuïtes; que la dreta i la reacció; en fi, tot allò que conspira, pel costat de la dreta, contra la República. Veus ací per qui treballen, en realitat, els elements responsables en els preparatius revolucionaris alludits, conscient o inconscientment, perquè és a qui únicament poden aprofitar. Puix que del que es tracta, en darrer terme, i aquesta és

l'única finalitat pràctica dels alludits preparatius revolucionaris, és pertorbar la vida normal de la República, és fer impossible el reeiximent d'aquesta i la seva consolidació.

Sortosament, però, el poble té un instint prou cert per a saber discernir en tot moment el que hi ha de noble o baixament ocult en aquestes i semblants actuacions, portin o no la màscara de renovacions socials i humanes. Diem això com una advertència als ximplers i als il·lusos, que no fem extensiva, naturalment, als vulgars delinqüents per als quals ja hi ha montat tot l'aparell de la justícia històrica, però quant als primers ens doldríem encara veure'n algun arrossegat pels carrers. Que és allò que s'exposen en definitiva tots aquests reals o fingits conspiradors contra el règim que s'ha donat el poble en mèrits de la seva llibèrrima voluntat.

Vida Corporativa

BANDA MUNICIPAL

Havent-se de proveir diverses places d'aquesta Banda Municipal i d'acord amb l'article segon del seu Reglament, es convoca a concurs per al següent instrumental:

Un Requint en mi bemol. Principal.

Un Clarinet en si bemol. Primera.

Un Fiscorn tenor. Segona.

Per a prendre part en aquest concurs deurà presentar-se la corresponent sollicitud a la Junta de Govern dintre dels vuit dies, a comptar des d'avui.

El concurs tindrà lloc el vinent dilluns dia 9 de gener, a les 10 de la vetlla, en el mateix local de la Banda.

Reus, 30 de desembre de 1932.—
El secretari, Joan Martra.

Joventut de Foment N. R.

Diumenge, 8 de gener.

A les 10 i quart en punt.

INAUGURACIÓ DE TEMPORADA

Presentació de l'Agrupació Artística de Foment, amb la preciosa comèdia en dos actes del nostre consoci En Pere Cavaller,

Els Germans Ferrerons

posa-la en escena amb tota propietat.

La xistosa comèdia en un acte

VIATGE DE BODES

desempenyat per les senyoretes Monner, Montlleó i els Srs. Jaume Ferré, Monner i Montlleó.

Notes: Les de costum.

PER ENCARRECS DE LOCALITATS A CONSERGERIA

De l'Orleó Reusenc

Amb les funcions d'avui i diumenge a la tarda es donaran per acabades en aquella entitat les representacions de "Pastorets". En ambdues es repartiran dolços entre la mainada, sortejant-se, ademés, aquesta tarda, unes joguines per tal de commemorar la data del dia d'avui.

Per a demà dissabte, a les deu de la nit, també anuncia l'Escola d'Art Teatral Catalana d'aquell casal, una xistosa innocentada en la qual hi prendran part tots els seus elements, amb la cooperació d'una orquestrina forastera.

Com sia que les susdites representacions han estat excluides d'abonament, fins el proper dia 15 no donarà començ l'altre abono que estarà format a base de les boniques i conegudes obres "La Dama enamorada", "El Sant Cristó gros", "Terra Baixa", "Francesilles" i "La filla del Carmesí". Donat els títols de les referides comèdies i la justesa i voluntat que en el seu treball posen els actors que componen aquella secció, és indubtable que aquell saló d'espectacles es veurà concorregut com sempre.

REGISTRE CIVIL

del dia 5 de gener de 1933

NAIXEMENTS

Maria del Roser Ricart Oller.

DEFUNCIONS

Dolors Segura Larranz, 57 anys,
Pi Margall, 60.

MATRIMONIS

Josep Monllor Grau amb Anna Montseny Torroja. — Joan Oliver Savé amb Manuela Calabuix Ballester.

Foment Nacionalista Republicà

D'acord amb l'article 29 dels nostres Estatuts, tindrà lloc diumenge que ve, dia 8 de l'actual, a les 3 de la tarda, la reunió general ordinària en la qual es donarà possessió al Consell Directiu darrerament elegit.

Reus, 4 de gener de 1933.—
A. del C. D.—El Secretari, M. Canals.

IMP. FOMENT